

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ СИЛИСТРА ЗА УЧЕБНАТА 2015-2016 г.

През учебната 2015/2016 г. в област Силистра функционират:

- Общо 31 детски заведения: 23 ЦДГ, 4 ОДЗ и 4 ДЯ.
- Общо 48 учебни заведения от тях:
  - ✚ Начални училища – 2 (Поройно, Алеково)
  - ✚ Основни училища – 24
  - ✚ СОУ – 8
  - ✚ Общинско спортно училище – 1 (в Силистра)
  - ✚ Държавни специални училища - 2
  - ✚ Социално педагогически интернат „Хр. Ботев”, с. Варненци
  - ✚ Градско помощно училище „С. Врачански”, гр. Силистра)
  - ✚ Професионални гимназии – 9 (от тях - 1 общинска, 2 – към МЗХ)
  - ✚ Профилирани гимназии - 2
- Броят на здравните кабинети в детските заведения и училищата е 72, от тях:
  - ✚ 35 здравни кабинети в детски заведения;
  - ✚ 37 здравни кабинети в учебни заведения.

В здравните кабинети работят общо 65 медицински специалисти и двама лекари.

На територията на област Силистра общият брой на учениците е 10 535, общият брой на децата в детските заведения е 3 435, от тях 106 са децата в яслените групи на ОДЗ.

В анализа е включена информация за деца и ученици, които имат извършен годишен профилактичен преглед и посещават детско или учебно заведение. В анализа са обхванати 2 727 деца, което е 79,4% от общия брой на децата и 8372 ученика, което е 79,5% от общия брой ученици на областта.

В община Ситово няма регистрирани здравни кабинети, учениците и децата не са обхванати в здравните анализи: 1 ПГ, 3 ОУ и 2 ЦДГ.

I. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

1. Обслужван контингент

През учебната 2015/2016 г. в детските заведения в област Силистра подлежащи на профилактичен преглед бяха **2 727** деца, което е 85,1% спрямо предходната година – 3 205 деца за 2014 г., разпределени в 110 групи. От тях на възраст от 1-3 год. са 106 деца и на възраст от 3-7 год. – 2 621 деца. В това число в детските заведения 1432 са момчета и 1295 са момичета.

2. Данни за антропометричните показатели

Оценка на ръста на децата – извършени са измервания на **2 654** деца от подлежащите 2 727 деца, което е 97,3%. Разпределението за ръста по групи е следното: I-ва група (норма) – **2 248** деца; II-ра група (разширена норма) - **332** деца; III-та група (извън нормата) - общо **74** деца, от тях: под нормата – 40 деца и над нормата 34 деца.

Оценка на телесната маса на децата е направена въз основа на измерване на **2 654** от подлежащите 2 727 деца (97,3%). От тях в I-ва група (норма) са **2 161** деца, във II-ра група (разширена норма) са **369** деца и в III-та група (извън нормата) са **124** деца, от тях под нормата – 44 деца и над нормата – 80 деца.

Броят на децата, покрили нормите за физическа дееспособност е **1732**, което е 63,5% от общия брой на подлежащите на профилактичен преглед деца.

3. Диспансерно наблюдение по Наредба № 39/2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията

За диспансерно наблюдение по Наредба № 39/2004 г. са отчетени общо 7 деца от общо 2 654 – 0,3%. Отчетени са 2 случая на Астма и 2 случая на Атрезия и стеноза на уретера. Останалите заболявания са единични случаи – Генерализирани разстройства в развитието – детски аутизъм, Алергична пурпура (Schonlein Henoch) и Ентеробиус вермикуларис. Масово не се отчитат диспансерни заболявания, защото такива не се подават от общопрактикуващите лекари на медицинските специалисти в детските заведения.

4. Регистрирани заболявания и аномалии

При основния профилактичен преглед в началото на учебната година са регистрирани общо 35 заболявания и аномалии от прегледаните 2 654 деца – т.е 1,3 %. От общия брой прегледани деца 106 са на възраст 0-3 год. и 2 548 – на възраст 4-6 год.

Откритите заболявания са както следва: 9 случая със Смущения в зрението, 6 случая с Астма, 5 случая със Затлъстяване, 3 случая със Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи), 3 случая с Вродени аномалии, 2 случая с Епилепсия. Останалите заболявания са единични случаи.

За децата 0-3 год. откритите заболявания са 4 (3,8%) от 106 прегледани деца. Тъй като регистрираните заболявания са единични случаи за отделните заболявания, не може да се определи кои са водещите заболявания в ранната детска възраст.

За децата 4-6 год. са отчетени 31 заболявания от 2 548 прегледани деца – 1,2 %. Най-голям е броят на случаите със Смущения в зрението, Астма и Затлъстяване. Останалите заболявания са единични случаи.

Отчетените резултати изискват да се насочат повече усилия към причините за заболяванията и да се работи в посока към подобряване на храненето, провеждане на закалителни процедури и осигуряване на оптимален микроклимат в помещенията.

II. АНАЛИЗ НА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Обслужван контингент

През учебната 2015/2016 г. в учебните заведения в област Силистра подлежащи на профилактичен преглед бяха **8 372** ученика (9888 за 2014 г.), което е 84,7% спрямо предходната година, разпределени в 414 паралелки. От тях на възраст 7-14 год. са 5 784 ученика, от които 3 102 момчета и 2 682 момичета. На възраст от 14-18 год. са 2 588, от тях момчета -1 298 и момичета -1 290.

Измервания на антропометричните показатели (ръст и тегло) са направени съответно на 7875 ученика от подлежащите 8 372 ученика (94,1% обхват).

2. Данни за антропометричните показатели

Оценка на ръста на учениците е направена въз основа на измерване на **7 875** ученика. В I-ва група (норма) са общо **6 827** ученика (86,7%), разпределени по следния начин: при 7-14 год. – 2 538 момчета и 2 228 момичета, а при 14-18 год. – 1 039 момчета и 1 022 момичета. Във II-ра група (разширена норма) попадат общо **754** ученика (9,6%): при 7-14 год. - 297 момчета и 268 момичета, а при 14-18 год. те са 102 момчета и 87 момичета. В III-та група (извън нормата) за X-2S са най-малко ученици – съответно за 7-14 год. – 50 момчета и 39 момичета - общо 89 ученика, за 14-18 год. – 8 момчета и 1 момиче, общо 9 ученика. Всичко за X-2S са 98 ученика. За X+2S при 7-14 год. са 34 момчета и 32 момичета или общо 66 ученика, а при 14-18 год. – 62 момчета и 68 момичета или общо 130 ученика. Общият брой на учениците, попадащи в III-та група е **196** (2,5%).

Оценка на телесната маса на учениците е направена въз основа на измерване на **7 875** ученика. В I-ва група (норма) при 7-14 год. са 2 451 момчета и 2 130 момичета или общо 4 581 ученика, а при 14-18 год. съответно 980 момчета и 972 момичета или общо 1 952 ученика т.е. всичко в I-ва група са **6 533** ученика (83%) спрямо общия брой изтеглени ученици. Във II-ра група (разширена норма) при 7-14 год. са 322 момчета и 311 момичета – общо 633 ученика, а при 14-18 год. са 129 момчета и 136 момичета – общо 265 ученика. Всичко във II-ра група са **898** ученика (11,4%). В III-та група (извън нормата) са най-малко на брой ученици – общо **444** ученика (5,6%). За X-2S са 73 ученика при 7-14 год. и 20 ученика при 14-18 год., общо 93 ученика. За X+2S при 7-14 год. са 195 ученика и 156 ученика при 14-18 год. – общо 351 ученика.

Изследвания за физическа дееспособност. Получили оценка над среден 3 за физическа дееспособност са **8 180** ученика от подлежащите 8 372 ученика (97,7%). Разпределени в двете възрастови групи са: съответно за 7-14 год. – 5 691 ученика и за 14-18 год. – 2489 ученика. Освободени от часовете по физическо възпитание са общо 153 ученика (1,8%). От тях 68 ученика са при 7-14 год. и 85 ученика при 14-18 год. В групи по лечебна физкултура има включени 14 ученика.

3. Диспансерно наблюдение по Наредба № 39/2004г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията

Общият брой на учениците, които са отчетени за диспансерно наблюдение е 39, което е 0,5 % от общия брой прегледани ученици за областта.

За учениците във възрастовата група 7-14 год. са отчетени като диспансерни 17 ученика, от тях – 11 момчета и 6 момичета. Отчетени са 4 случая на Други поведенчески и емоционални разстройства и по единични случаи от другите заболявания при момчетата. При момичетата са отчетени 2 случая на Други поведенчески и емоционални разстройства и по единични случаи от другите заболявания.

Подобно е състоянието при възрастовата група 14-18 год. - отчетени са като диспансерни 22 ученика, от тях - 13 момчета и 9 момичета. И тук патологията е разнородна: Епилепсия (2 случая за момчетата и 1 случай за момичетата), Астма (2 случая за момчетата и 1 случай за момичетата), Юношеска остеохондроза на таза, бедрената кост и други (2 случая за момчетата) и по единични случаи от другите заболявания.

4. Регистрирани заболявания и аномалии.

Регистрираните заболявания и аномалии са отразени при основен профилактичен преглед от общопрактикуващия лекар, които са 221 и са 2,8% от прегледаните ученици.

Откритите заболявания са както следва: най-много са случаите с Гастрит и дуоденит – 31 случая, Пневмония и Хронични заболявания на тонзилите и аденоидните вегетации по 22 ученика, Слепота и намалено зрение – 18 случая, Затлъстяване – 16 случая, Гръбначни изкривявания – 14 случая, Смущения в зрението – 13 случая, Хипертонична болест – 12 случая; Астма, Хроничен бронхит и Алергичен ринит по 10 ученика, Болести на ухото и на мастоидния израстък – 8 ученика, Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) – 7 ученика; следват Нарушения на рефракцията и акомодацията – 5 случая, Епилепсия – 4 случая, Специфично забавяне в развитието – 3 случая; Болести на щитовидната жлеза, Глухота, Остър и хроничен пиелонефрит и Камъни в бъбрека и уретера по два случая; Другите регистрирани заболявания са единични случаи.

Разпределение на случаите в I, VII и X клас. При учениците от I клас са регистрирани общо 37 заболявания при основен профилактичен преглед (4,5% от прегледаните първокласници), при учениците от VII клас са регистрирани 47 заболявания (5,6% от прегледаните седмокласници), при учениците от X клас - 36 заболявания (6,0% от прегледаните десетокласници).

III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

1. Анализът е изготвен на база данни от профилактични прегледи с обхват под 100% (за някои училища и ЦДГ не са подадени данни, тъй като там липсват медицински специалисти).

2. Извършването на анализа се затруднява от обстоятелството, че общопрактикуващите лекари не попълват точно и пълно талоните от проведените профилактични прегледи, поради което постъпилите в РЗИ данни са непълни и неточни.

3. Регистрираната остра заболяемост е за сметка предимно на заболяванията на дихателната система.

4. Регистрираната хронична заболяемост е за сметка също на заболяванията на сетивата и на обмяната, заболяванията на дихателната система, гръбначните изкривявания.

5. За намаляване на заболяванията при децата и учениците е необходимо да се работи по-активно в посока към:

- осигуряване ергономично съответствие на училищната мебел, съобразно ръста на децата в различните възрасти, което е едно от условията за профилактиката на гръбначните изкривявания;

- осигуряване на осветление, съответстващо на хигиенните норми и намаляване престоя пред телевизорите и компютрите – от голямо значение, за да се предотвратят максимално смущенията в зрението на децата в ученическа възраст;

- осигуряване и спазване на оптималната учебна натовареност чрез правилно съставяне на седмичните разписания;

- контрол и мерки по отношение на здравословното хранене на подрастващите;

- повишаване на двигателната активност на децата и учениците и закаляване на подрастващите;

- дейности за намаляване на рисковите поведенчески фактори – тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене и ниска двигателна активност.

01.06.2016 г.

Силистра

Изготвил:

Диана Мирчева мл. експерт в ОЗ